

Vypracoval: doc. MUDr. Ondřej Volný, Ph.D. – zástupce přednosty pro vědu a výzkum Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava a proděkan pro vědu a výzkum Lékařské fakulty Ostravské univerzity

Posudek oponenta disertační práce MUDr. Simony Halúskové

„Rekanalizační léčba akutního ischemického iktu“

předkládané v roce 2024 na Lékařské fakultě UK Hradec Králové

I. Stručná charakteristika práce

Předložená disertační práce MUDr. Halúskové se věnuje tématu ischemických cévních mozkových příhod (iCMP) se zaměřením na problematiku diferenciální diagnostiky a klinické manifestace iCMP s fokusem na iCMP v zadní mozkové cirkulaci a to včetně srovnání komplikací spojených s rekanalizační léčbou iCMP v přední versus zadní mozkové cirkulaci.

Jak autorka správně uvádí, klinická manifestace iCMP v zadní mozkové cirkulaci může být někdy diskrétní anebo se může manifestovat méně specifickými příznaky CMP (a to i v případě přítomnosti parciální či kompletní okluze velké mozkové tepny/large vessel occlusion/LVO). To může vést ke zdržení, jak v rámci diferenciální diagnostiky CMP versus *stroke mimics* v terénu (přednemocniční péče), tak v rámci akutní neurologické péče v prostředí urgentního příjmu/akutní neurologické ambulance.

V rámci stručného úvodu disertační práce autorka shrnuje aktuální poznatky týkající se patofyziologie CMP, klinické manifestace včetně méně častých klinických obrazů iCMP, zobrazovacích metod v akutní neurologické péči (včetně multimodálního CT protokolu) a o rekanalizační terapii iCMP ve světle nejnovějších poznatků a klinických doporučení (např. prodloužení terapeutického pro systémovou trombolýzu až na 9 hod/wake-up strokes u iCMP a nebo okna pro EVT až na 24 hod). Poté následuje soubor 3 komentovaných originálních prací autorky publikovaných v časopisech s impakt faktorem (2x MDPI a 1x ČSNN).

II. Zhodnocení disertační práce a komentovaných publikací

Předložená disertační je souborem 3 komentovaných prací doktorandky.

V případě **publikace no. 1** „*Acute management should be optimized in patients with less specific symptoms: findings from a retrospective observational study*“ (*J Clin Med – nakl. MDPI, IF 2022 = 3,9*) se metodicky jedná o poměrně povedenou retrospektivní monocentrickou studii (sběr dat probíhal od ledna 2013 do prosince 2018, analyzováno bylo celkem 809 pacientů). Cílem bylo posoudit vliv iniciálních symptomů AIS (acute ischemic stroke) a postiženého vaskulárního teritoria na dosažené rekanalizační časy u pacientů léčených rekanalizační léčbou.

Autoři se zaměřili na retrospektivní analýzu vlivu/korelace/asociace jednotlivých symptomů CMP v přední a zadní mozkové cirkulaci na sledované časové parametry v přednemocniční a nemocniční péči u pacientů léčených rekanalizační terapií (IVT a/nebo EVT). Prokázali,

Vypracoval: doc. MUDr. Ondřej Volný, Ph.D. – zástupce přednosty pro vědu a výzkum Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava a proděkan pro vědu a výzkum Lékařské fakulty Ostravské univerzity

že jednotlivé příznaky mohou mít vliv na časové parametry léčby iCMP, a že pacienti s méně specifickými příznaky ze zadní (vertebro-basilární) mozkové cirkulace jsou v jejich iktovém centru rekanalizační léčbou léčení s časovým zpožděním/zdržením.

Prezentaci výsledků považuji za názornou a dostatečnou (mám minor komentář: tabulka 3 univariabilní analýza je v rámci prezentace dat pro potřeby klinických lékařů poměrně složitá a pro potřeby klinicky orientované publikace nadbytečná).

Časové intervaly v Tab. 1 (str. 49) jsou uvedeny jako průměry $\pm$ SD, nicméně s ohledem na pravděpodobně nenormální/neparametrické rozdělení dat bych doporučil data prezentovat jako mediány a interkvartilovou odchylku (IQR).

V rámci limitací autorka správně uvádí limitace a rizika spojená s retrospektivními studii (včetně některých bias).

Publikace No. 2: *Ovlivňují iniciální klinické symptomy výsledný stav pacientů s ischemickým iktem a rekanalizační léčbou? (ČSNN, IF 0,411).* Jedná se o pod-analýzu předchozího datového souboru autorky. Autoři na tomto souboru potvrdili např. závislost 90denního mRS na věku a tíži vstupního NIHSS (a přítomnost parézy končetin/y jako negativní prediktor výsledného klinického stavu ve skupině léčené IVT a přítomnost poruchy řeči jako nezávislý prediktor 90denní mortality ve skupině EVT), dalším zjištěním bylo, že dosažení úspěšné rekanalizace je spojeno s lepším 90denním mRS.

Publikace No. 3: *Intravenózní trombolýza u iktů v zadní versus přední mozkové cirkulaci: klinický výsledek se liší u pacientů s uzávěrem velké tepny (Biomedicines – nakl. MDPI, IF = 4,7, aktuální IF 3,9)* – metodicky se jedná o nejpovedenější a nejpracovanější publikaci z přeloženého komentovaného souboru prací autorky (detailní demografická tabulka včetně komorbidit, použití pokročilých statistických metod, a to včetně propensity score matchingu, grafická prezentace dat). Práce byla zaměřena na výskyt jedné z komplikací IVT a sice výskytu ICH/PH (intracerebral hematoma/parenchymal hematoma) na kontrolním CT mozku v kohortách pacientů s prokázanou iCMP v přední versus zadní mozkové cirkulaci. Do analýzy bylo zahrnuto celkem 10 211 pacientů z mezinárodního registru SITS. Cíl práce včetně pracovní hypotézy jsou jasně definovány. V závěru autorka uvádí: PH byla prokázána méně často ve skupině PCS (posterior circulation stroke), a to včetně podskupin pacientů s LVO a bez LVO.

Formální úroveň práce - text práce je přehledný a čtivý. Ke grafickému zpracování nemám zásadních připomínek. V textu je jen minimum pravopisných chyb, autorka pracuje koherentně se zkratkami a referencemi.

Autorka řádně uvádí relevantní zdroje (citace) - uvedené zdroje v disertační práci hodnotím jako dostatečující.

Vypracoval: doc. MUDr. Ondřej Volný, Ph.D. – zástupce přednosty pro vědu a výzkum Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava a proděkan pro vědu a výzkum Lékařské fakulty Ostravské univerzity

III. Dotazy k obhajobě

1) Studie „Acute management should be optimized in patients with less specific symptoms: findings from a retrospective observational study“ (J Clin Med – nakl. MDPI, IF 2022 = 3,9)

a) Pomocí, jaké modality byla ověřena lokalizace iCMP – jednalo se o MRI?

pozn. výtěžnost a senzitivita nativního CT mozku v rámci follow-up imaging je nižší než v případě stroke protokolu MRI.

b) *Kteří z autorů byli zodpovědní za extrakci sledovaných dat z nemocniční databáze? Jakým způsobem byla zajištěna přesnost a úplnost extrahovaných dat? Byl v rámci této databáze proveden monitoring nebo audit dat?"*

c) *Jakým způsobem byla extrahována data o lokalizaci cévních uzávěrů – vycházela autorka při sběru dat pouze z údajů nemocniční databáze anebo bylo provedeno druhé nezávislé čtení dat ze zobrazovacích metod?*

d) *Přispěly výsledky této studie ke změnám organizace péče na Vašem pracovišti a dalšímu zkrácení DNT a DGT?*

pozn. DNT průměr ve skupině léčené IVT byl 50 min a ve skupině IVT ± EVT byl 41 min.

e) *Existují i jiné typy bias (kromě uvedeného „selection bias“ a limitací spojených s retrospektivní povahou studie), kterými mohly být zatíženy a ovlivněny výsledky a závěry této studie?*

2) Studie: „Ovlivňují iniciální klinické symptomy výsledný stav pacientů s ischemickým iktem a rekanalizační léčbou?“ (ČSNN, IF 0,411)

a) *Jaká byla nulová hypotéza této studie?*

b) *Považuje autorka velikost vzorku za dostatečnou pro dosažení statistické významnosti vybraných prediktorů?*

c) *V rámci prezentace dat chybí uvedení komorbidit pacientů, které rovněž ovlivňují výsledný klinický stav po iktu – např. diabetes mellitus, fibrilace síní, ICHS, st.p. předchozí CMP, hypertenze apod.*

d) *Jak autorka v této práci přistupovala k fluktuaci iniciálních příznaků CMP – např. rozdílný klinický obraz před a po příjezdu do iktového centra či fluktuace neurologického deficitu po příjezdu do nemocnice?*

3) Studie: Intravenózní trombolýza u iktů v zadní versus přední mozkové cirkulaci: klinický výsledek se liší u pacientů s uzávěrem velké tepny (Biomedicines – nakl. MDPI, IF = 4,7, aktuální IF 3,9)

a) *V rámci rekanalizační léčby iCMP je k dispozici i trombolitikum tenecteplasa – mohla by autorka v rámci diskuze uvést aktuální důkazy o bezpečnosti této léčby v rámci terapie iCMP a srovnat s actilyse?*

b) *Jaký je management krevního tlaku (TK) a frekvence monitorace TK po IVT/EVT na pracovišti autorky?*

Vypracoval: doc. MUDr. Ondřej Volný, Ph.D. – zástupce přednosta pro vědu a výzkum Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava a proděkan pro vědu a výzkum Lékařské fakulty Ostravské univerzity

IV. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako ***prospěla a disertační práci MUDr. Halúskové doporučuji k obhajobě.***

Datum: 13.10. 2024

Podpis:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Volný', is written over a light blue horizontal line.

doc. MUDr. Ondřej Volný, Ph.D. – zástupce přednosta pro vědu a výzkum Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava a proděkan pro vědu a výzkum Lékařské fakulty Ostravské univerzity